

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR KÜLTÜR ORGANİZASYON TANITIM VE SANAT TURİZM YAYINCILIK TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	5
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7. DENETİM BULGULARI	7

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Yapısı	2
--	----------

KISALTMALAR

AŞ : Anonim Şirket

İŞKUR : Türkiye İş Kurumu

TL : Türk lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Yönetim Kurulu Üyesinin Yurt Dışı Görevlendirilmesine İlişkin Giderlerin Belediye Bütçesi Yerine Şirket Bütçesinden Karşılanması
2. Personel Alım Süreçlerinde Hatalı Uygulamalar Olması
3. Büyükşehir Belediyesinde Görevli Sözleşmeli Personelin Yönetim Kurulu Üyesi Olarak Atanması
4. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması
5. Diğer Ticari Borçlar Hesabında İzlenmesi Gereken Tutarların Satıcılar Hesabına Kaydedilmesi
6. Murahhas Üye Görevlendirmelerinin Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Uygun Olarak Yapılmaması
7. Avukatlık ve Mali Müşavirlik Hizmet Alımlarının Kamu İhale Kanunu Kapsamı Dışında Yapılması
8. İhale Mevzuatına Uyulmaksızın Mal ve Hizmet Alımı Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İzmir Kültür Organizasyon Tanıtım ve Sanat Turizm Yayıncılık Ticaret Anonim Şirketi (AŞ) tek pay sahipli anonim şirket şeklinde, sınırsız süreli olarak 15.08.2023 tarihinde 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuştur.

Faaliyet alanı, Esas Sözleşmesi'nde geniş bir biçimde tanımlanmış olup Şirket özet olarak her türlü kültür sanat ürün, faaliyet ve hizmetlerini yerine getirmek için gerekli çalışmaları yapmak, iç ve dış turizmi özendirmek amacıyla tanıtımaya yönelik faaliyetler, açık ve kapalı alanlarda, basın yayın organlarında ve bilumum alanlarda her türlü reklam ve tanıtım hizmetlerini yerine getirmek için gerekli çalışmaları yapmak, yaptırmak ve tesis kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettiirmek amacıyla kurulmuştur.

Şirket kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Belediye Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu hükümleri çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Ayrıca, mal ve hizmet alımlarında Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu, ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan Yönetim Kurulu 31.12.2024 tarihi itibarıyla Genel Müdür, İZFAŞ İzmir Fuarcılık Hizmetleri Kültür ve Sanat İşleri Ticaret AŞ ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tüzel kişiliği temsilcileri olmak üzere üç kişiden oluşmaktadır.

Şirketin idari birimleri henüz oluşturulmamış olup Şirkette 31.12.2024 tarihi itibarıyla Genel Müdür hariç 12 kişi çalışmaktadır. Şirket personeli 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

Şirket sermayesi 5.000.000 Türk Lirası (TL) olup sermayenin dörtte biri ödenmiştir.

31.12.2024 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Ortaklar	Taahhüt Edilen Sermaye	Ortaklık Payı	Ödenen Sermaye	Ödenmemiş Sermaye
	(TL)	(%)	(TL)	(TL)
İZFAŞ İZMİR FUARCILIK HİZMETLERİ KÜLTÜR VE SANAT İŞLERİ TİCARET AŞ	5.000.000,00	100	1.250.000,00	3.750.000,00

Şirketin sermayesinde ortaklığının bulunduğu herhangi bir şirket ya da bağlı ortaklık bulunmamaktadır.

Şirketin 2024 yılı net zararı 3.769.671,45 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994

tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak şirketleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına ait olup bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler ise 30.11.2022 tarihli ve 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda belirlenmiştir. Şirket, anılan Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın 3'üncü

maddesinde belirlenen kriterler çerçevesinde değerlendirildiğinde bağımsız denetime tabi değildir.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri

Şirketin denetimi, yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır. Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve

uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol çevresini,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- ç) Kontrol işlemlerini ve
- d) Kontrollerin gözetimini, içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiştir ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, ahlaki ve dürüstlükle ilgili değerlerin uygulanması ve iletişiminden organizasyon yapısına, yetki ve sorumluluk dağılımından insan kaynakları ile ilgili politika ve uygulamalara kadar pek çok husus değerlendirilmiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açılarından bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin

talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması gibi açılardan kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Ayrıca, bilişim sistemlerine ilişkin kontroller, veri merkezi ve ağ işlemleri, sistem yazılımının edinimi, değişimi ve bakımı, erişim güvenliği ve uygulama sistemi edinimi, geliştirilmesi ve bakımı vb. yönlerden değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirketin faaliyetleri ilgili birimlerdeki personel tarafından takip edilmektedir. Bu süreçlere dayalı olarak görev tanımlarının oluşturulmadığı ve birimlerin talimat ve prosedürlerinin hazırlanmadığı görülmüştür. Ayrıca Şirket tarafından kurulmuş bir iç kontrol sistemi veya iç denetim birimi yoktur.

Şirketin geçmiş yıl faaliyet gelirleri ile harcamalarını takip etmek, kâr-zarar durumunu ortaya koyabilmek için mevzuat gereği hazırlanması gereken finansal tablolarının Mart ayında yapılan Genel Kurula sunulduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Kültür Organizasyon Tanıtım ve Sanat Turizm Yayıncılık Ticaret Anonim Şirketinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yönetim Kurulu Üyesinin Yurt Dışı Görevlendirilmesine İlişkin Giderlerin Belediye Bütçesi Yerine Şirket Bütçesinden Karşılanması

Aynı zamanda Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı olan Şirket Yönetim Kurulu üyesinin Büyükşehir Belediyesinin faaliyet alanına giren bir görev nedeniyle yurt dışında görevlendirilmesi ilgi tutularak bu görevlendirmeye ait giderlerin Şirket bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun "Harcırah verilecek kimseler" başlıklı 4'üncü maddesinde harcırah verilecek kişiler belirtilmiş, "Muvakkat vazife harcırahı (Yol masrafı ve yevmiye)" başlıklı 14'üncü maddesinde, kurumlara ait bir vazifenin ifası maksadıyla geçici olarak yurt içinde veya dışında başka bir yere gönderilenlere geçici görev harcırahı olarak yol masrafı ile yevmiye verileceği, "Yurtdışında verilecek gündeliklerin miktarı" başlıklı 34'üncü maddesinde, bu Kanun gereğince verilecek yurt dışı gündeliklerinin miktarının gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre mali yıl itibarıyla Cumhurbaşkanınca tayin olunacağı hükme bağlanmıştır.

Her yıl Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar ile yurt dışı gündeliklerinin nasıl hesaplanacağı belirtildikten sonra yatacak yer temini için ödedikleri ücretin artırımlı gündeliklerin %40'ına kadar olan tutar için ödeme yapılmayacağı, %40'ının aşılması halinde aşan kısmın sadece %70'inin ayrıca ödeneceği düzenlenmiştir.

Belediye şirketleri 6245 sayılı Kanun kapsamında olmadıkları için yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ilişkin ödemelerin içeriği Harcırah Kanunu ve Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar'a bağlı kalınmaksızın şirket yönetim organlarınınca belirlenmektedir.

Büyükşehir Belediyesi tarafından yurt dışında görevlendirilen Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısının aynı zamanda Şirket Yönetim Kurulu üyesi olduğu, 14.11.2024 tarihli ve 2024/20 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile anılan Yönetim Kurulu üyesinin, 17 Kasım-21 Kasım 2024 tarihlerinde Azerbaycan'ın Bakü kentinde gerçekleştirilen 2024 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'nda İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Şirketi temsil etmesi, bu kapsamda Şirketin 2024-2025 kültür ve sanat faaliyetleri arasında planlanan Türk

dünyası ve Türkiye Cumhuriyeti katılımcıları ile Türk dünyası kültür birliği ve etkileşimi çalışmaları için öngörülen seyahat noktalarından birinin de Azerbaycan olması sebebiyle, “idarede tasarruf ilkesi” gerekçe gösterilerek seyahat giderlerinin Şirket tarafından karşılanması ve Konferans kapsamında "Kentsel İklim Eylemini Dönüştürerek Herkes İçin Daha Sağlıklı ve Mutlu Şehirler Nasıl Yaratabileceği" ve bunun uluslararası kültürel etkileşimlere katkısı konusunda görüşmeler yapmak üzere yetkilendirilmesine karar verildiği görülmüştür.

İdare tarafından yurt dışı görevlendirmenin sadece Büyükşehir Belediyesi faaliyeti ile sınırlı olmadığı aynı zamanda Şirketin ana faaliyet konusu ile ilişkili olarak değerlendirildiği, bu yönde yapılan giderlerin Şirket Yönetim Kurulu kararıyla tasarruf ilkesi gözetilerek gerçekleştirildiği ifade edilmekle birlikte benzer durumların gelecekte tereddüde mahal vermemesi için bulguda yer alan görüşler doğrultusunda Şirket faaliyet alanı ile Büyükşehir Belediyesi görev ve yetki alanı arasındaki sınırların daha açık belirlenmesine yönelik gerekli idari tedbirlerin alınacağı bildirilmiştir.

Büyükşehir Belediyesi tarafından yurt dışında geçici olarak görevlendirilen Genel Sekreter Yardımcısının, aynı görev kapsamında, Şirket Yönetim Kurulu üyesi de olması dolayısıyla Yönetim Kurulu kararı ile Şirket ana faaliyet konuları ile ilgisi olmayan iklim değişikliği konferansına katılmak üzere görevlendirilmesi ve bu görev nedeniyle yapılan harcamaların Harcırah Kanunu ve Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar kapsamındaki sınırlamalara tabi olmayan Şirket tarafından karşılanması mevzuata uygun değildir.

BULGU 2: Personel Alım Süreçlerinde Hatalı Uygulamalar Olması

Şirket tarafından yapılan personel alımlarında bazı hataların yapıldığı görülmüştür.

a) Büyükşehir Belediyesinin Talimatıyla Personel Alınması

Personel alımlarında herhangi bir ihtiyaç analizi yapılmadığı, Yönetim Kurulu tarafından personel alımının başlatılmasına yönelik bir karar alınmadığı, Yönetim Kurulu kararlarının personel alım süreci tamamlandıktan sonra ilgili personelin işe girişlerinin yapılmasına yönelik olduğu görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Yönetim Kurulu kısmının “B) Yönetim ve temsil” başlığı altında yer alan 365’inci maddesinde, anonim şirketin yönetim kurulu tarafından yönetileceği ve temsil olunacağı, 375’inci maddesinde de şirket yönetim teşkilatının belirlenmesinin, şube müdürleri hariç olmak üzere müdürlerin ve aynı işleve sahip kişilerin

atanmaları ve görevden alınmalarının yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinden olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede,

Yönetim Kurulu tarafından 01.08.2024 tarihli ve 2024/04 sayılı Karar ile İzmir Büyükşehir Belediyesi İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı tarafından gönderilen yazıya istinaden bildirilen şahsın Şirket Genel Müdürü olarak atanmasına ve maaşının Belediye Başkanlığı makamınca belirlenen ücret karşılığı ödenmesine dair karar alındığı,

Diğer personel istihdamının ise yine İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilen yazılar doğrultusunda ve bu kapsamda bildirilen kişilerin Büyükşehir Belediyesinin diğer şirketlerinden geçiş yapmaları ile gerçekleştirildiği

tespit edilmiştir.

Şirket tarafından bundan sonraki personel alımlarında bulguda yer alan tespitler doğrultusunda işlem tesis edilerek gerekli özenin gösterileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak, yasal düzenlemeler doğrultusunda bir anonim şirket vasfı taşıyan ve ayrı bir tüzel kişiliği bulunan İzmir Kültür AŞ’de istihdam edilecek personelin ve ödenecek ücretlerin belirlenmesinde yönetim organı olan Yönetim Kurulu yetkilidir. Bu doğrultuda Şirketin personel istihdamına ilişkin süreçlere İzmir Büyükşehir Belediyesinin müdahil olması mevzuata uygun değildir.

b) İŞKUR’a Bildirim Yapılmadan Personel Alınması

Şirkete personel alımlarında Türkiye İş Kurumuna (İŞKUR) bildirim yapılmadığı görülmüştür.

09.08.2009 tarihli ve 27314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile kamu kurum ve kuruluşlarına, iş kanunları hükümlerine göre çalıştırılmak üzere istihdam edilecek işçi alımına dair usul ve esaslar belirlenmiş olup söz konusu Yönetmelik’in “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinin ikinci fıkrasında,

“Bu Yönetmelik hükümleri; a) Birinci fıkranın (b) bendi hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının, il özel idarelerinin, belediyelerin ve bunların kurdukları veya üye oldukları

mahallî idare birlikleri ile bağılı kuruluşlarının Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketler ile kooperatifler,

... için uygulanmaz. Ancak, bu kapsamdaki işçi alım ilanlarının Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu ilanlar Kurum internet sitesinde ve ilgili kamu kurum ve kuruluşunca uygun görülen iletişim araçları ile kamuoyuna duyurulur. Kamu kurum ve kuruluşları işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak diğer tedbirleri de alır.” hükmüne yer verilmiştir.

Mezkûr mevzuat düzenlemesinden, belediyelerin Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurdukları şirketlerin bu Yönetmelik hükümlerine tabi olmadığı, ancak Yönetmelik kapsamındaki işçi alım ilanlarının, İŞKUR’a bildirilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, şirketlerin bünyesinde istihdam etmek istedikleri personel, unvanı ne olursa olsun 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçi statüsünde olacağından bu zorunluluğa uyularak alım yapılmalıdır. Böylece işçi alımlarında şeffaflık sağlanacaktır.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen yeni personel alımlarının İŞKUR’a bildirilmediği ve işçi alımının adil ve şeffaf bir şekilde yapılmasını sağlayacak tedbirlerin alınmadığı tespit edilmiştir.

Şirket tarafından bundan sonraki personel alımlarında bulguda yer alan tespitler doğrultusunda işlem tesis edilerek gerekli özenin gösterileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin personel alımına ihtiyacı olduğunda, belirtilen mevzuat doğrultusunda unvanı ne olursa olsun pozisyon ve sayılarının İŞKUR’a bildirilerek personel alımının yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Büyükşehir Belediyesinde Görevli Sözleşmeli Personelin Yönetim Kurulu Üyesi Olarak Atanması

Büyükşehir Belediyesinde tam zamanlı sözleşmeli eğitimci olarak çalışan personelin mevzuata aykırı biçimde Şirket Yönetim Kurulu üyesi olarak görev aldığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “ Yönetim Kurulu” kısmında “Üyelerin sayısı ve niteliği” başlıklı 359’uncu maddesinde, anonim şirketin esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş bir veya daha fazla kişiden oluşan bir yönetim kurulu bulunacağı ifade edilmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Şirket kurulması" başlıklı 26'ncı maddesinde genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personelin belediyenin iştiraki olduğu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personelin yıllık sözleşme ile çalıştırılabileceği, beşinci fıkrasında, üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri uyarınca çalıştırılacak personele her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmayacağı ve ücret mahiyetinde aynî ya da nakdî menfaat temin edilmeyeceği, bu personel hakkında bu Kanun ile düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı ifade edilmiştir.

22.02.2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'in "Sözleşmeli personel" başlıklı 21'inci maddesinde, belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan unvanlardaki personelin yıllık sözleşme ile çalıştırılabileceği, bu personel hakkında, 5393 sayılı Kanun'da düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı hükmü yer almaktadır.

06.06.1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar'ın 8'inci maddesinde, dava vekili, haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatlerinde çalıştırılacak avukat, hekim ve uzman hekim, ilçe ve bucak belediyelerinde çalıştırılacak teknik personel ve 657 sayılı Kanun'un ek geçici 12 ve 13'üncü maddelerinde sayılan personel ile yurt dışındaki enformasyon merkezlerinde görevlendirilecek editörler hariç sözleşme ile çalıştırılan personelin dışarıda kazanç getirici başka bir iş yapamayacağı belirtilmektedir.

01.01.2022 tarihinde yürürlük kazanan, 31.12.2021 tarihli ve 2021/26 sayılı “Sözleşmeli Personel İstihdamı” konulu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından çıkarılan Genelge’de belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri tarafından 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 49’uncu maddesi çerçevesinde sözleşmeli personel olarak istihdam edilecek kişiler hakkında kurumlar ile ilgililer arasında imzalanacak tam zamanlı olarak istihdam edilecek kişilerin sözleşmelerinde (Ek: 1-a) sayılı Tip Sözleşme örneğinin kullanılması ve maddeler halinde açıklanan hususlara titizlikle uyulması gerektiği ifade edilmiş ve Genelge eki “EK: 1-a sayılı Tip Sözleşme Örneğinin” 11’nci maddesinde de “*Sözleşmeli personel kazanç getirici başka herhangi bir iş yapamaz*” hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 6102 sayılı Kanun’un; "Tacir" kısmının, "II-Tüzel kişiler" başlıklı 16’ncı maddesinde ticari şekilde işletilmek üzere belediye tarafından kurulan kuruluşların tacir sayılacağı, "C)Tacir olmanın hükümleri" başlığı altındaki 18’inci maddesinde her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği, "Yönetim Kurulu" kısmının "Özen ve bağlılık yükümlülüğü" başlıklı 369’uncu maddesinin birinci fıkrasında, yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İzmir Büyükşehir Belediyesi ile bir gerçek kişi arasında eğitim kadrosu karşılığında sözleşmeli personel olarak çalıştırılmak üzere 02.03.2023 tarihli olur ile 01.01.2023-31.12.2023 dönemini kapsayan sözleşme ve izleyen yıllara ilişkin sözleşmeler imzalandığı, imzalanan bu sözleşmelerin 11’inci maddesinde de sözleşmeli personelin kazanç getirici başka herhangi bir iş yapamayacağının ifade edildiği, ilgili kişinin Şirketin 27.11.2024 tarihli ve 2024/22 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile 27.11.2024 tarihi itibarıyla yönetim kurulu üyesi olarak görevlendirildiği görülmüştür. 5216 sayılı Kanun’un 26’ncı maddesi çerçevesinde, büyükşehir belediyesinin iştiraki olduğu şirketlerin yönetim kurullarında genel sekreterin yanı sıra yöneticilik sıfatını haiz personel dışında görevlendirme yapılamayacağı açıktır. Büyükşehir belediyesinde sözleşmeli personel kadrosunda istihdam edilen bir personelin gerek yasal düzenlemeler gerek iş akdinde yer alan hükümler dolayısıyla kazanç getirici ikinci bir iş yapması da mümkün değildir.

İdare tarafından bulguda tespit edilen hususlar doğrultusunda işlem tesis edileceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak, İzmir Büyükşehir Belediyesinde eğitim kadrosu karşılığında sözleşmeli personel olarak istihdam edilen kişinin Şirket Yönetim Kurulu üyesi olarak görevlendirilmesi mümkün değildir. Ayrıca Şirket Yönetim Kurulunun aldığı kararlarda tedbirli bir yöneticinin özeniyle hareket etmesi ve Şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Şirket bünyesinde çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı görülmüştür.

26.12.1992 tarihli ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin V-Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları bölümünde yer alan “Hesap planı açıklamaları” başlıklı (C) bendinde; 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı, “*Bu hesapta, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve bir yıl içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları izlenir*”, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı, “*Belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılacak kıdem tazminatı karşılıkları bu hesap kaleminde gösterilir*” şeklinde açıklanmıştır.

Aynı Tebliğ’de muhasebenin temel kavramlarına yer verilmiştir. Bu kavramlardan “dönemsellik” kavramına göre her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanabilmesi için gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, “ihtiyatlılık” kavramına göre ileriki dönemlerde gerçekleşmesi beklenen giderler için karşılık ayrılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Şirkette çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı ve 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, Şirketin ileride ödenmesi muhtemel yükümlülüklerini, karşılık ayırarak ilgili dönemlerinde giderleştirmemesine, dolayısıyla yükümlülüklerin mali tablolarda olması gerekenden az, ticari kârın ise olması gerekenden fazla görünmesine neden olmaktadır.

Şirket tarafından Tek Düzen Muhasebe Sistemini uygulayan şirketlerde 6 seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği gereğince kıdem tazminatı karşılığı ayrılmasının ihtiyari olması dolayısıyla kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı bildirilmiştir.

Tek Düzen Muhasebe Sistemini uygulayan şirketlerde 6 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği çerçevesinde kıdem tazminatı karşılığı ayrılması hususu ihtiyarilik teşkil etse de gelecekte gider olarak gündeme gelebilecek olması dolayısıyla kıdem

tazminatlarının her yıl için hesaplanıp karşılık ayrılarak mali tablolarda izlenmesi Şirketin mali durumunun gerçeğe uygun şekilde yansıtılmasına olanak sağlayacaktır. Sonuç olarak, işçilere yapılacak kıdem tazminatı ödemelerinin ait olduğu dönemin gelir tablosunda gösterilerek faaliyet sonuçlarının sağlıklı bilgi üretmesini ve Şirketin ileriki dönemde gerçekleşmesi beklenen giderlerinin bilançoda gösterilmesini teminen Şirkette çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılarak vadelerine göre 372 veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Diğer Ticari Borçlar Hesabında İzlenmesi Gereken Tutarların Satıcılar Hesabına Kaydedilmesi

Şirketin ana faaliyet konusu ile ilgili olmayan mal ve hizmet alımı tutarlarının 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabı yerine 320 Satıcılar Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

26.12.1992 tarihli ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “V-Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” bölümünde yer alan “Hesap planı açıklamaları” başlıklı (C) bendinde; 320 Satıcılar Hesabı işletmenin faaliyet konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan senetsiz borçların izlendiği, 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabı ise ticari borçlar hesap kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınamayan ticari borçların kaydedildiği hesap olarak belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından 2024 yılı içerisinde ana faaliyet konusu ile doğrudan ilişkili olmayan temizlik malzemesi, züccaciye, kırtasiye, klima, su, elektrik güvence bedeli gibi mal ve hizmet alımlarına ait tutarların 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekirken 320 Satıcılar Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Şirket tarafından bulguda yer alan tespitlere iştirak edilerek 2024 yılına ilişkin ilgili kayıtlarda düzeltme yapma olanağının bulunmadığı, ancak bundan sonraki süreçte faaliyet konusu ile ilgili olmayan mal ve hizmet alımlarının 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin ana faaliyet konusu ile doğrudan ilgili olmayan giderlerin 329 Diğer Ticari Borçlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Murahhas Üye Görevlendirmelerinin Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Uygun Olarak Yapılmaması

Murahhas üye tayininin yasal düzenlemelere uygun biçimde yapılmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Yönetim Kurulu" kısmının "B) Yönetim ve temsil" başlığı altında yer alan;

Yönetim ve temsilin genel esaslarını düzenleyen 365'inci maddesinde, anonim şirketin yönetim kurulu tarafından yönetileceği ve temsil olunacağı belirlenmiştir.

Yönetim kurulunda yönetimin devrinin esaslarını düzenleyen 367'nci maddesinin,

birinci fıkrasında, *"Yönetim kurulu esas sözleşmeye konulacak bir hükümle, düzenleyeceği bir iç yönergeye göre, yönetimi, kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devretmeye yetkili kılınabilir..."*,

ikinci fıkrasında, *"Yönetim, devredilmediği takdirde, yönetim kurulunun tüm üyelerine aittir."*

hükmüne yer verilmiştir.

İlk fıkrada ayrıca, bu iç yönergenin şirketin yönetimini düzenleyeceği, bunun için gerekli olan görevleri tanımlayacağı, yerlerini göstereceği, özellikle kimin kime bağlı ve bilgi sunmakla yükümlü olduğunu belirleyeceği ifade edilmiştir.

Mezkûr Kanun'un yönetim kurulunda temsil yetkisinin düzenlendiği 370'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise yönetim kurulunun, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebileceği ve en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olmasının şart olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan hükümlerden anlaşılabacağı üzere yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilmektedir. Temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerinden bir ya da birkaçına devredilmesi durumunda, bu üyelere murahhas üye denilmektedir. Bu yetki devrinin esas sözleşmeye konulacak bir hükümle, yönetim kurulu tarafından hazırlanacak bir iç yönergeye göre yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Şirket Yönetim Kurulu tarafından 21.08.2024 tarihinde alınan 2024/07 sayılı Karar ile iki Yönetim Kurulu üyesinin murahhas üye olarak belirlendiği, ancak

Şirket Esas Sözleşmesi'nin 8'inci maddesinde Şirket yönetimi ve dışarıya karşı temsiline Yönetim Kuruluna ait olduğu, Şirket tarafından verilecek belgelerin ve yapılacak sözleşmelerin iki yönetim Kurulu üyesinin müşterek imzası ile geçerli olacağının düzenlendiği tespit edilmiştir.

Şirket tarafından verilen cevapta bulguda tespit edilen hususlara yönelik bir bildirimde bulunulmamıştır.

Sonuç olarak, Şirket esas sözleşmesinde bir hüküm olmadan ve Yönetim Kurulu tarafından hazırlanmış bir iç yönerge bulunmadan Yönetim Kurulu kararları ile Murahhas üye belirlenmesi ve bu kişilere Yönetim Kurulu huzur hakkı yanında "Murahhas üye ücreti" ödenmesi mevzuata aykırıdır.

BULGU 7: Avukatlık ve Mali Müşavirlik Hizmet Alımlarının Kamu İhale Kanunu Kapsamı Dışında Yapılması

Şirketin avukatlık ve mali müşavirlik hizmeti alımlarının herhangi bir ihale usulü veya doğrudan temin yöntemi kullanılmadan yürütüldüğü görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendinde, belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde Kanun'a tabi oldukları hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (g) bendi uyarınca belediye şirketlerinin Kamu İhale Kurumundan alınan ana faaliyetlere yönelik istisna belgesinde belirtilen mal ve hizmet alımları için her yıl yayımlanan Kamu İhale Tebliği'nde belirtilen parasal limitler tutarını aşmaması durumunda ihalesiz olarak alınma imkânı mevcuttur.

Kanun'un "İhale usulleri" başlıklı 18'inci maddesinde idarelerin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ait ihalelerde kullanılabilecek ihale usullerinin; "Açık ihale", "Belli istekliler arasında ihale" ve "Pazarlık" olduğu belirtilmiş, bunlarla birlikte bir ihale usulü olarak düşünülmemiş olmasına rağmen belli durumlarda kullanılabilecek bir alım yöntemi olarak Kanun'un 22'nci maddesinde "Doğrudan temin" yöntemine ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Ayrıca, Kamu İhale Kurumu, Kamu İhale Genel Tebliği ile 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun uygulanmasında uyulması gerekli esasları, ihale uygulama yönetmelikleriyle de ihalelerde uygulanacak usul ve esasları belirlemiş, yönetmelik eklerinde kullanılacak standart formları yayımlamıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediye şirketlerinin istisna belgesinde yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini, 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun ile Kamu İhale Kurumu tarafından çıkarılan Tebliğ ve yönetmeliklerde yer alan hükümlere göre açık, belli istekliler arasında veya pazarlık ihale usullerinden biri veya doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirmeleri, alımlarda yönetmelik eklerinde yer alan standart formları kullanarak her bir ihale veya doğrudan temin için dosya oluşturmaları gerekmektedir.

Yapılan incelemede,

İzmir Büyükşehir Belediyesi İştirakler Koordinasyon Kurulu tarafından Şirkete gönderilen 05.12.2024 tarihli ve İzBB-İşt.Koor.-2 sayılı yazı ile avukatlık sözleşmesi imzalanacak kişi ve bu kişiye verilecek maaş hakkında tavsiyede bulunulduğu ve Şirket tarafından tavsiye doğrultusunda ilgili avukat ile doğrudan sözleşme imzalandığı, dolayısıyla 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde herhangi bir ihale usulü veya doğrudan temin yöntemi kullanılmadan avukatlık hizmet alımının gerçekleştirildiği,

4734 sayılı Kanun hükümlerine uyulmadan, herhangi bir ihale usulü veya doğrudan temin yöntemi kullanılmadan, 23.08.2023 tarih ve 2023/02 sayılı Yönetim Kurulu Kararı doğrultusunda mali müşavirlik hizmeti faaliyetinin gerçekleştirilmesi hususunda ilgili kişiye vekalet verildiği

tespit edilmiştir.

Şirket tarafından bulguda yer alan tespitler doğrultusunda ilerleyen süreçte gerekli işlemlerin yapılacağı bildirilmiştir.

Şirketin hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince ihaleye çıkılması veya doğrudan temin usulü ile alım yapılması, ihale yönetmelikleri ve Kamu İhale Genel Tebliğ hükümlerine uygun şekilde hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: İhale Mevzuatına Uyulmaksızın Mal ve Hizmet Alımı Yapılması

Şirket tarafından yapılan bazı mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na uyulmadan gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendinde, belediyelerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerin mal ve hizmet alımları ile yapım

işlerinde Kanun'a tabi oldukları hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un “İstisnalar” başlıklı 3’üncü maddesinin (g) bendi uyarınca belediye şirketlerinin Kamu İhale Kurumundan alınan ana faaliyetlere yönelik istisna belgesinde belirtilen mal ve hizmet alımları için her yıl yayımlanan Kamu İhale Tebliği'nde belirtilen parasal limitler tutarını aşmaması durumunda ihalesiz olarak alınma imkânı mevcuttur.

Kanun'un “İhale usulleri” başlıklı 18'inci maddesinde idarelerin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ait ihalelerde kullanılabilecek ihale usullerinin; “Açık ihale”, “Belli istekliler arasında ihale” ve “Pazarlık” olduğu belirtilmiş, bunlarla birlikte bir ihale usulü olarak düşünülmemiş olmasına rağmen belli durumlarda kullanılabilecek bir alım yöntemi olarak Kanun'un 22'nci maddesinde “Doğrudan temin” yöntemine ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Ayrıca Kamu İhale Kurumu, Kamu İhale Genel Tebliği’nde 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun uygulanmasında uyulması gerekli esasları, ihale uygulama yönetmelikleriyle de ihalelerde uygulanacak usul ve esasları belirlemiş, yönetmelik eklerinde kullanılacak standart formları yayımlamıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediye şirketlerinin istisna belgesinde yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini, 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun ile Kamu İhale Kurumu tarafından çıkarılan Tebliğ ve yönetmeliklerde yer alan hükümlere göre açık, belli istekliler arasında veya pazarlık ihale usullerinden biri veya doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirmeleri, alımlarda yönetmelik eklerinde yer alan standart formları kullanarak her bir ihale veya doğrudan temin için dosya oluşturmaları gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından yapılan ve Kamu İhale Tebliği’nde belirtilen 2024 yılı parasal limit tutarının altında kalan mal ve hizmet alımlarında, doğrudan temin yöntemi kullanılmadan sadece faturaya dayanarak ödeme yapıldığı, doğrudan temin yönetime başvuru durumlarında ise teklif formlarının eksik olduğu, piyasa fiyat araştırması tutanaklarının tam olmadığı gibi hususlar tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında mal ve hizmet alımlarında, Şirketin kuruluş aşamasında personel yetersizliğinden dolayı ihale mevzuatına uyulamadığı, personel alımlarının yapılması ve birimlerin belirlenmesi sonrasında mevzuata uygun işlem tesis edildiği bildirilmiştir. Ancak mal ve hizmet alımları kapsamında Ekim, Kasım ve Aralık aylarında da eksikliklerin devam ettiği görülmüştür.

Sonuç olarak mal ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince ihaleye çıkılması veya doğrudan temin usulünün tercih edilmesi, ihale yönetmelikleri ve Kamu İhale Genel Tebliğ hükümlerine uygun şekilde hareket edilmesi ve yönetmelik eklerinde yer alan standart formların kullanılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>